

Årbok 2023

**Nordland Bonde-
og Småbrukarlag**

Sammen tar vi vare på jorda, dyra og framtida

Felleskjøpet tilbyr deg de beste produktene og helhetlig rådgivning i alle deler av bondens drift. Fra maskin og redskap, driftsbygninger og fjøs, til fôr, plantevern, såvare, gjødsel og øvrige landbruksrekvisita.

Vi er tilgjengelige hele året, og er eneste totalleverandøren med skreddersydde produkter og tjenester til landbruket.

Felleskjøpet

Tlf.: 72 50 50 50 · felleskjoepet.no

Innhold

Hilsen fra leder	4
Årsmelding 2023.....	6
1. Tillitsvalgte og ansatte.....	6
2. Andre valgte og oppnevnte ombud	7
3. Lagets virksomhet.....	8
4. Rapporter fra utvalg og prosjekter.....	12
Regnskap 2023	14
Avisinnlegg og uttalelser 2023	18
Lokallag pr februar 2024	30

Nordland Bonde- og Småbrukarlag

Telefon: 90738869
E-post: nordland@smabrukarlaget.no
Nettside: www.smabrukarlaget.no/nordland
Facebook: www.facebook.com/NordlandBS

Forsidebilde: Olaug Olsen

Hilsen fra leder

Årsmøtet Nordland BS valgte i 2023 et meget godt og kompetent styre. Styret har fungert meget godt med komplimentær kompetanse, kunnskap og klokskap. Styrearbeidet har fungert veldig bra, og saker er behandlet, kunnskapsmessig og rettidig. Vi har også styremedlemmer som har ordet og pennen i sin makt, og skriver meget gode og aktuelle debatt og leserinnlegg. Det gjør at vi kan sette en veldig god og aktuell landbrukspolitisk dagsorden.

Vi har også fått ny fylkessekretær i 2023. Etter en litt lang prosess fikk vi endelig Per- Anton Nesjan ansatt i stillingen. Det er så liten stillingsprosent, at det er vanskelig å få noen til å søke en slik stilling. Det er nærmest slik at du må ha hjertet, sjela og begge beina i landbruksnæringa for å ta ei slik stilling. Det har Per-Anton. I tillegg har han etter et helt liv i NBS en unik organisasjonskunnskap. Han har også stor politisk kunnskap og oversikt. Så vi er veldig glad for å ha Per-Anton med på NBS-laget.

Vi fikk ikke delta i fjorårets jordbruksforhandlinger. Vi var for ambisiøse på bondens vegne. Landsmøte var helt klar på at vi måtte kreve etter behov, og ikke etter politisk handlingsrom, som har vært tradisjon tidligere. Det har jo ført oss dit vi er i dag. Vi satte også stort fokus på luftpenger, og penger som ikke kommer til bondens konto. Våre tallknusere har beregnet den summen til 3,6 mrd. Iflg Menon er den på 4,6 mrd. Vi har fått utallige tilbakemeldinger fra bønder om at våre beregninger om luftpenger stemmer i skatteregnskapene. Dvs at fjorårets jordbruksavtale egentlig var en null avtale. Den er beskrevet av Bondelaget som tidenes avtale. Det må presiseres at fjorårets avtale gav god uttelling i Nord gjennom midler til bærekraftig utvikling av landbruk i Nord. Dette er midler som i sin helhet går til utredning og planlegging, og ikke i første omgang når den enkelte bonde. Det er veldig positivt at det ble bevilget ekstra investeringsmidler til Nord. Vi ser at ekstra investeringsmidler tar unna prisveksten for byggekostnader, mens produksjonsøkonomien ikke er styrket.

Jeg tror det var helt ok at NBS ikke var deltaker i fjorårets jordbruksforhandlinger. Det gjør at vi kan samle krefter, bygge kunnskap og laget til årets forhandlinger. Vi ser også at vi har beveget Bondelaget, staten og politikere i vår retning mot nytt tallgrunnlag og rettferdig betaling til bonden.

Vi har fått Menon-rapporten som bekrefter våre beregninger av egenkapital i landbruket. Riksrevisjon har kommet med rapport om måloppnåelsen i landbrukspolitikken. Beredskapskommisjonen har kommet med sin rapport, som setter fokus på viktigheten av et levende landbruk over hele landet i et beredskapsperspektiv, Regjeringas egne mål i Hurdal-erklæringa som må følges opp politisk.

Vi har bygget et meget godt lag i styret og administrasjonen i NBS med Tor Jacob i spissen for å gjøre jobben for oss. Jeg tror det kan bli en veldig interessant vår og landbruksoppgjør i 2024. Bli ikke overrasket om dette blir et oppgjør for historiebøkene. Noen ganger er vi dårlige på å snakke opp hverandre, Bondelaget vår nærmeste samarbeidspartner. Det vil ikke si at vi skal være enige. Men vi skal sørge for at Bondelagets store motor drar i vår retning. Men det krever at vi må være gode på strategi og kommunikasjon.

Vi er også veldig glad for at Rakel ble valgt inn i landsstyret i NBS. Gratulerer Rakel. Vi gleder oss også veldig over storsuksess filmen SAU som Rakel og Rebekka har laget. Den viser i praksis hvilke muligheter og utfordringer vi har i hverdagen. Veldig bra.

Vi samhandler meget godt med Troms og Finnmark, og er helt klar på at de 3 nordligste fylkene har felles muligheter og felles skjebne. Derfor må vi holde tett sammen. Vi har laget en tiltaksplan for arktisk landbruk, som et politisk strategidokument for utvikling av det arktiske landbruket.

Jeg har også vært på Circum Polar Conference på Færøyene og snakket til de arktiske landene om den norske landbruksmodell og arktisk landbruk strategier.

Vi har sammen med Nordland Fylkeskommune gjennomført fagseminar om landbruk i hele fylket. Vi hadde med oss forelesere fra NLR og NIBIO, som gjorde dette til et sterkt faglig seminar med fokus på karbon-binding, bruk av beite og den samfunnsbetydningen landbruket har. Veldig bra seminar, og godt organisert av Per Anton.

Jeg er veldig optimistisk på vegne av NBS sentralt og lokalt. Vi har fått mange nye medlemmer det siste året. Det betyr at den jobben vi gjør legges merke til, og flere vil være med på VINNERLAGET. Det som gleder meg mest, er lagbyggingen og kunnskapsbyggingen som er gjort. Og det strategiske og profesjonelle arbeidet som gjøres for å løfte landbruket. Kommunikasjon med omverden er veldig bra. Vi klarer å sette en nasjonal landbrukspolitisk dagsorden.

Økonomi: Nordland er 105 mil langt. Vi har en fantastisk geografi topografi. Og vi har Norges flinkeste bønder i Norges vakreste fylke. Men----- det er veldig kostbart å drive organisasjonsarbeid i dette vakre fylket. Heldigvis har vi Teams. Det er ikke tvil om at med så begrensede økonomiske muskler er det krevende for NBS og styremedlemmer å prioritere møter og medlemskontakt, da det koster mye, tar mye tid og krever avløser tilgjengelig. Det hemmer også ønsket deltagelse når reisen blir lang. Dette er en stor utfordring. Og når økonomien er dårlig strammes det inne over hele org. Alt org arbeid gjøres på dugnad. Det er en utfordring vi må ta med oss.

Jeg må orientere litt om min situasjon. Jeg fikk i juni 2023 er hjerteinfarkt, med påfølgende operasjon. Det gjorde at jeg var ute noen måneder. Så takk til Rakel som har tatt jobben som leder på strak arm. Alt har gått etter plan, og jeg er nå blitt erklært hjertegod igjen. Så takk til et velfungerende helsevesen, og takk til styret som har fungert utmerket uten meg. I tillegg har jeg påskyndet prosessen med salg av gården til min sønn, og flyttet ut av gården, da kårhuset er opptatt av min mor. Men det er mye jobb å rydde opp i 45 år med levd liv i 3 etasjer, samt transitt stasjon for mange barn. Men nå er det nesten ferdig, og jeg er på tilvenning i byggefelt på Terråk. Men daglig tilkallingshjelp på gården likevel. En gang bonde alltid bonde, og det er helt ok

Jeg kan dessverre ikke delta på årsmøtet da jeg er i Canada, Yellowknife, og snakker samvirke, norsk og arktisk landbruksmodell til North West Territorie og indianerreservater fra 19 feb til 10 mars.

Lykke til med årsmøtet.

*Bernt Skarstad,
leder*

Er du lokalmatprodusent og har utfordringer i produksjonen eller trenger du påfyll av kunnskap og inspirasjon?

Kompetansenettverket for lokalmat i nord tilbyr matfaglig kunnskap gjennom blant annet kurs og besøksordning

Ta kontakt med
Frøydis Gillund
froydis.gillund@nibio.no
94862225

Kompetansenettverket for lokalmat i nord er ett av fem regionale nettverk som er en del av Landbruks- og Matdepartementets satsing på lokalmat og grønt reiseliv. Midlene forvaltes av Troms og Finnmark Fylkeskommune. Norsk Institutt for Bioøkonomi (NIBIO) leder nettverket.

www.mathåndverk.no

www.nibio.no

www.facebook.com/lokalmatinord

1. Tillitsvalgte og ansatte 2023

Fylkesleder
Bernt Skarstad
Harangsfjord BS
berntsk@start.no
416 46 473

Nestleder
Rakel Nystabakk
Fauske og Sørfold BS
rakelnystabakk@gmail.com
918 26 829

Styremedlem
Angelica Svarto
Hattfjelldal BS
angelica.svarto@hotmail.com
408 97 167

Styremedlem
Kjersti Bergquist
Beiarn og Bodø BS
kasigvang@yahoo.no
901 15 280

Styremedlem
Olaug Olsen
Beiarn og Bodø BS
olaug.olsen@hotmail.no
481 52 060

Fylkessekretær
Per-Anton Nesjan
nordland@smabrukarlaget.no
907 38 869

Varamedlemmer til styret:

1. Paul Birger Hanssen, Velfjord BS
2. Marita Olsen, Steigen BS
3. René Cortis, Vesterålen BS

Revisorer:

- Brynjar Dalen, Hattfjelldal BS
Kristin Leifsdatter, Hamarøy og Tysfjord BS

Valgkomité:

- Leder: Jan Theodorsen, Andøy BS
Medlem: Lars Morten Rødaas, Fauske og Sørfold BS
Medlem: Per-Anton Nesjan, Vega BS

2. Andre valgte/oppnevnte ombud 2023

Valgt av fylkesårsmøtet eller fylkesstyret

Representantskapet/fylkesledermøtet NBS	Bernt Skarstad Rakel Nystabakk, vara (Fylkessekretær deltar som ansatt)
Partnerskap Landbruk	Bernt Skarstad Rakel Nystabakk
Landbruksforum Nordland	Bernt Skarstad Rakel Nystabakk, vara
Rovviltnemnda i Nordland, møte- og uttalerett	Rakel Nystabakk Angelica Svarto, vara
Forum for beitebruk	Astrid Tove Olsen Kjersti Bergquist, vara
Nordland Landbruksselskap	Ann-Christine Theodorsen, styreleder Bernt Skarstad, årsmøtedelegat
Prosjekt utmark	Ann-Christine Theodorsen
Samarbeidsforum gås	Jan Theodorsen
Jordvern Nordland	Birte Lykkegaard, styret Olaug Olsen, årsmøteutsending
AU i Nordnorsk Landbruksråd	Frank Valø (Troms) Bernt Skarstad, vara
BGINN	Bernt Skarstad Astrid Tove Olsen til 2024

Valgt av landsmøtet eller landsstyret i Norsk Bonde- og Småbrukarlag

Landsstyret	Rakel Nystabakk, medlem
Internasjonalt utvalg	René Cortis
Rovviltutvalget	Angelica Svarto
Småfeutvalget	Marielle de Roos
Melkeutvalget	Gerbrand Vink
Inn på TUNET-utvalget	Olaug Olsen
Økologisk utvalg	Astrid Tove Olsen
Organisasjonsutvalget	Per-Anton Nesjan

Interne utvalg i fylkeslaget (valgt av fylkesstyret)

Rovviltgruppa	Rakel Nystabakk, leder Angelica Svarto Fred Hanssen Yngve Ellingsen
---------------	--

3. Lagets virksomhet

Medlemsutvikling

Antall medlemmer økte med 35 i 2023. Ved utgangen av året hadde vi 345 medlemmer. Vi har også 10 direktemedlemmer, dvs. enkeltmedlemmer på steder vi ikke har lokallag.

Nytt lokallag

Det mest gledelige som har skjedd i f.h.t. lokallagene dette året er at vi har fått gjenopprettet et lokallag i Sømna, med navnet Sømna Bonde- og Småbrukarlag. Laget hette tidligere Sørbygda, som var et av flere lokallag i Sømna for vel 100 år siden. Det nye laget har 11 medlemmer. Å starte nye lokallag har vært et mål for styret i flere år.

Møter og saker

Fylkesstyret har hatt 16 styremøter i perioden, 3 flere enn året før. I tillegg til styremøtene i tilknytning til årsmøtet hadde vi et fysisk møte i Hattfjelldal. Resten av styremøtene er gjennomført på Teams. Det er behandlet 66 saker i styret. AU har også hatt 2 møter, og noen enklere saker er avklart ved e-postbehandling. Det bør være et mål å øke antall styremøter framover. Det har vært flere perioder der nestleder har vært fungerende leder.

Organisering

Styret har fordelt sitt arbeid blant styremedlemmene i fht tema de enkelte er ekstra opptatt av. Styret har også laget ei «fadderordning» der hvert styremedlem er fadder for sine lokallag. Det er viktig at kommunikasjonen går begge veier mellom styremedlemmer og lokallag.

Fylkesårsmøtet

Fylkesårsmøtet ble avviklet 18. – 19. februar 2023 på Thon Skagen Hotell i Bodø. Det var 15 deltakere på møtet.

Etter leders tale og orientering om prosjektet North Lamb hadde vi en generaldebatt der følgende tema ble tatt opp: Rekruttering til næringa, kvotebørsen som strukturdriver, forholdet mellom kostnader og pris til bonde, driveplikt, produksjonsregulering, tak på antall dyr pr bruk, dyrevelferd og bondevelferd, lønnsomhet (særlig på mindre bruk), utviklingsbruk, familiebruk, byråkrati, avstandskrav for arealtilskudd og rådgivningsapparatet.

Neste punkt var produksjonsregulering og markedsregulering. Sentrale punkter her var: kvoter i flere produksjoner etter «melkemodellen?», tak på tilskudd, fjerne lammeslakttilskuddet, endre utmarksbeitetilskuddet, kombinasjonsdrift, melkekvote strukturdrivende, nedtrappingsmodell for husdyrtilskudd, knytte kvote/konsesjon til arealgrunnlag, puljetillegget, fare for privatsalg av kjøtt, regulere før dyret blir født, engangspurker, regionale kvoter, utnytte ressursene, grøntproduksjon i nord, prisløypa, importert kraftfor, sats på lette raser, Grasbasert-merke, samvirkets rolle, Bondens butikk-satsing, kontraktproduksjon. Konklusjonen var at vi må ha produksjonsregulering for å få lønnsomhet.

Under andre sentrale spørsmål tilknyttet jordbruksforhandlingene var stikkordene tollvern, jamstilling, godtgjøring for egenkapital, jordbruk er bruk av jord, inntektsøkning med strukturinnretning, basert på gårdens ressursgrunnlag, dagligvarekjedene har for stor makt, tetting av inntektsgapet, kvotetak.

Vedtatte uttalelser finnes lenger bak i årsmeldinga.

Før behandlingen av årsmøtesakene ble det gjennomført en sekvens i organisasjonsarbeid.

Matproduksjon i en urolig verden

Prosjektet «Matproduksjon i en urolig verden» er avsluttet. To av samlingene i prosjektet ble avviklet i 2022, mens de to siste ble avviklet i 2023. Fagdage i Hattfjelldal og Lofoten var svært vellykket. I Hattfjelldal besøkte vi også flere gårdsbruk, og vi kombinerte fagdagen med fysisk styremøte. I Lofoten var fagdagen på Lofoten Gårdsysteri. Det var mellom 15 og 20 deltakere på hver samling. Det faglige innholdet var meget bra. Her samarbeidet vi bl.a. med folk fra NIBIO, NLR, Naturbrukslinja i Hattfjelldal og Sømna kommune, samtidig som vi hadde innledninger med folk i egen organisasjon.

Velg melk i Nordland

Prosjektet «Velg melk i Nordland» er også avsluttet. Prosjektet gikk på å hjelpe bønder til å ta ei beslutning i valget mellom avvikling og videre drift. Omlegging fra båsfjøs til lausdrift i melke- og storfekjøttproduksjon var et viktig tema.

Slutt på økamelk i Harstad

TINE besluttet å legge ned økomektappinga i Harstad og valgte heller å kjøre økamelk fra Trøndelag nordover. Produsentavtalene ble sagt opp og økamelk-tillegget faller bort etter 2023. Tillegget på 85 øre/liter skal dekke ekstrakostnadene for økologisk kraftfor.

Fylkeslaget engasjerte seg i fht produsentenes reaksjoner på dette, bl.a. gjennom brev til TINE. Det måtte purres på svar. Saken er behandlet i flere styremøter.

Jordbruksforhandlingene

Jordbruksforhandlingene ble forberedt på vanlig måte. Vi hadde en plan for informasjon begge veier i organisasjonen, ut fra det som skulle skje. Og vi la opp til å ha styremøter på aktuelle punkter i prosessen.

Det var sterke reaksjoner mot statens tilbud. Staten karakteriserte tilbudet som svært godt, Bondelaget syntes det var for lite tetting av inntektsgapet, mens NBS-leder Tor Jacob kalte tilbudet en hån. – Det gir kjøpekraftnedgang. Det gir ikke økt sjølforsyning eller sosial sikkerhet for bonden.

Norsk Bonde- og Småbrukarlag ble i årets forhandlinger satt på gangen. Dette på tross av at NBS sitt krav er mer i tråd med Hurdals-plattformen enn Bondelagets. At NBS ble satt på gangen førte da til at vår plan for prosessen ikke kunne gjennomføres. NB gikk jo da også inn avtale med staten. Det vises til annen omtale av dette som er gitt fra NBS.

Fylkesstyret deltok i finansiering av «MENON-rapporten», et ledd i arbeidet for å få fram rett tallgrunnlag.

Høring RMP Nordland

Dette året satte vi fokus på å få etablert tilskudd til felles gjødsellager, og at tilskudd til hesjing bør tas inn igjen.

Sekretærstillingen

Vår flerårige fylkessekretær Margrethe Figved valgte å fratre stillingen som fylkessekretær, bl.a. på grunn av økt arbeidsbelastning etter at hun ble valgt inn i landsstyret og ble organisatorisk nestleder.

Stillingen ble utlyst internt i organisasjonen i Nordland, og flere aktuelle søkere ble kontaktet. Det kom inn en søknad, men denne ble senere trukket.

På styremøtet rett etter årsmøtet ble Per-Anton Nesjan ansatt i et tidsubegrenset vikariat som fylkessekretær i 20 % stilling. I samme møte ble Margrethe Figved tilsatt som økonomiansvarlig, på timebasis, med ansvar for regnskap, utlønning og avslutning av pågående prosjekter. Arbeidsavtale og instruks er underskrevet.

I slutten av september ble det enighet om at Per-Anton Nesjan fortsetter som fylkessekretær med samme arbeidsavtale og arbeidsinstruks og at avtalen om tilleggsarbeid med Margrethe Figved også fortsetter.

Landsmøtedelegasjonen

Rovvilt

Det har vært tatt opp flere saker om rovvilt. Det var en vanskelig situasjon i Steigen, der det ble observert 3 familiegrupper og 2 enkeltdyr av gaupe i det som teoretisk sett er et gaupefritt område. Bøndene ble anbefalt å søke om skadefelling.

Fylkesstyret støttet en søknad om uttak av minimum en bjørn på vårsnø i Hattfjelldal. Begrunnelsen er tapstallene i beitesesongen 2022 og en vanskelig beitevinter for rein. Skadepotensialet ble vurdert som stort.

Fylkesstyret tok også opp ei bekymring for rovviltsituasjonen i Hamarøy og Tysfjord med Statsforvalteren i Nordland. Det ble også laget en presseuttalelse, som finnes lenger bak i årsmeldinga.

Handlingsplan for grøntproduksjon i Nord-Norge

Fylkesstyret mener det er viktig å øke potet- og grønnsakproduksjonen i Nord-Norge. Hovedpunktene i innspillet var: Det må satses på robuste arter tilpasset vårt arktiske klima. Det må være stabile og forutsigbare priser til produsent, og gode erstatningsordninger, for å få nødvendig satsing. Det bør innføres et etableringstilskudd til nødvendig startkapital, og et driftstilskudd for å kunne selge til samme pris som import. Det trengs flere mottaksanlegg.

Representasjon

Fylkeslaget har vært representert i disse sammenhengene: lansering av bærekraftsatsinga – Bernt, partnerskap landbruk NN – Bernt, Nasjonal rovviltkonferanse – Angelica, Kleivakonferansen – Renè, årsmøte i Nordland Nei til EU – Terje N, dialogmøte med SFN om rovdyr – Angelica, 100-årsjubileum NIBIO, Tromsø, fagdag – Bernt, Arktisk Landbruksseminar, Tromsø – Bernt. Rovviltnemnda – Rakel. Nordland Bondelag, årsmøte – Rakel. Noen av møtene har vært digitale. Det har vært flere møter som styret kunne/burde deltatt på.

I NBS: Fylkesleder og fylkessekretær (i noen tilfeller nestleder) har deltatt i kontaktmøtene med fylkene. Gerbrand og Tomas Vink har deltatt på ungdomsseminar. I tillegg til fylkesleder og fylkessekretær, deltok utsendingene fra lokallagene Rakel Nystabakk (Fauske og Sørfold), Bernt Skarstad (Harangsfjord), Robert Lundquist (Hattfjelldal), Helene Lindrupsen (Vega), Gerbrand Vink (Lofoten) og Håkon Granmo (Hattfjelldal) (fylkeslagets ungdomsrepresentant), på landsmøtet. Det var også tre observatører fra Nordland på landsmøtet. Fylkesstyret hadde et møte med utsendingene i forkant av landsmøtet. Fylkesleder og fylkessekretær (teams) deltok på oppstartsmøte i Sømna Bonde- og Småbrukarlag. Flere styremedlemmer har deltatt på møter i lokallagene.

Hvorfor skal jeg være eier av TINE-samvirket?

- Et samvirke som jobber for best mulig økonomisk resultat fra din melkeproduksjon.
- Trygg og forutsigbar avsetning av melka.
- Tilgang til verdifull kompetanse i alle deler av melkeproduksjonen.
- En gunstig startpakke som ny bruker.
- Et godt faglig og sosialt miljø i produsentlaget.
- Et samvirke som sikrer deg konkurransekraft og påvirkning videre i verdikjeden.

SAMMEN SKAPER VI ET LEVENDE NORGE
medlem.tine.no

4. Rapporter fra utvalg og prosjekter

Nordland Landbruksselskap

Styret har bestått av Ann-Christine Theodorsen, leder, Jan Magne Storteig, Bondelaget og Anne Marit Isachsen, Nordnorsk Landbruksrådgiving. John Kosmo er daglig leder.

I løpet av 2022 ble det igangsatt et samarbeid med Foreningen Landbruks-pensjonistene i Bodø. Dette samarbeidet har blitt videreført i 2023. Styret ser på dette som en god mulighet til å profilere landbruksselskapet sterkere, og samtidig dra nytte av den fagkompetansen som Foreningen Landbrukspensjonistene innehar. De har store prosjekter på gang i Bodøsjøen med bl.a. å sette opp en "feskarbondefjøs. En gammel fjøs som er hentet fra Lurøy kommune.

Landbruksselskapet gjennomførte et seminar, lagt til Helgeland, nærmere bestemt Petter Dass-museet i Alstahaug. «Nordlandsjordbruket ved et tidsskille?» 8. februar 2023. Det var et samarbeid med Nordland Bondelag og Nordland Bonde- og Småbrukarlag.

Formålet var å gjennomføre et inspirasjonsseminar over en dag for unge og andre framtidige bønder og bygdeutviklere. Andre bygdefolk og forvaltning med framtidstro og interesse for landbrukspolitikk var også i målgruppen. Langsiktig mål var å øke forståelse for og kunnskap om bygdenæring og bygdeutvikling i Nordland. I tillegg var målet å bidra til rekruttering og fornyelse, spesielt innen det tradisjonelle jordbruket. Kortsiktig mål var gode foredragsholdere og god deltakelse, som ble oppnådd.

Landbruksselskapet har også i 2023 delt ut «Pris for veldrevet gårdsbruk». For 2022 gikk prisen til Heidi og Carl Einar Isachsen på Hestmona i Lurøy kommune. De driver med melkeproduksjon og har også et antall sau. Der var flott kulturlandskapspleie.

Prisutdelingen ble som vanlig etterfulgt av et seminar, der vinnerne hadde valgt: Kva er rett melkeavdrått? v/fagleder Helge Øksendal, TINE Presisjonslandbruk – digitale verktøy v/daglig leder Jostein Høberg, AS Landmaskin

En spennende historikk og informasjon om Hestmona Gård v/Carl Einar Isachsen.

Det var godt oppmøte på seminaret, godt samarbeid med kommunen og vi fikk god omtale i avisen. Frist for å sende inn kandidater er hvert år den 31. januar.

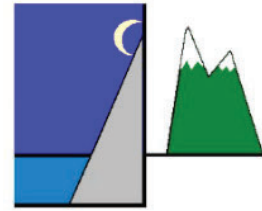
Nordland Landbruksselskap har en kontrollert økonomi og ser for seg å fortsette driften omtrent som pr. i dag.

Ann-Christine Theodorsen, styreleder.

Prosjekt Utmark

Prosjekt Utmark (PU) ble etablert i 1996 og er et samarbeid mellom Nordland Bondelag, Nordland Bonde- og Småbrukarlag og Nordland Utmarkslag SA.

Styringsgruppen har i 2023 bestått av følgende personer:

Geir Jostein Sandmo, Nordland Bondelag, leder i styringsgruppa

Ann Christine Theodorsen, Nordland Bonde- og Småbrukarlag

Nils Bie Norman, Nordland Utmarkslag

Tore Vatne, Fylkesmannen i Nordland, miljøvernavdelinga møter også, men er ikke en del av styringsgruppen. Styringsgruppen har 1 møte pr. år. Det gjennomføres på Teams.

Geir-Johnny Monsen er ansatt som utmarkskonsulent/rådgiver i Prosjekt Utmark.

Han driver den daglige aktiviteten i Prosjekt Utmark.

Det er mange forskjellige oppgaver som utføres i regi av Utmarksprosjektet. Her følger en liste over hva som er arbeidet med i 2023:

2023
<i>Aktivitet/Prosjekt</i>
Sekretariat Nordland Utmarkslag 2023
Jerveprosjektet
Årsmøte Nordland Utmarkslag
Adm. Gytefisktelling 2023
Sekretariat Helgeland Viltforvaltningsråd
Beitetakseringskurs for de kommunale viltforvalterne på Helgeland
Hjortejaktseminar i Hattfjelldal
Bestandsplan/grunneierorganisering Dønna
Slaktekurs Steigen
Forvaltningsseminar Meløy
Sekretariat Salten Viltforvaltningsråd
Beitetakseringskurs for Salten Viltforvaltningsråd
Beregning av tellende areal Hestvik-Movik bestandsplanområde
Haukåselva, Åselielva, Lyngedalsvatnet - Fiskekartlegging
Borgpollan, Lilandsvannet, Rystadvannet - Fiskekartlegging
Prosjekt Omelett - Vega
Pukkellaks 2023

Prosjekt Utmark har hatt en inntjening på ca. 800 000, og utgifter på omtrent det samme.

Rapporter finnes for mesteparten av oppdragene. Har du interesse/spørsmål, kan du ta kontakt med Geir-Johnny Monsen eller undertegnede.

Ann-Christine Theodorsen, medlem i styringsgruppen

Resultatregnskap 2023

Nordland Bonde- og Småbrukarlag

	31.12.2023	31.12.2022
Driftsinntekter		
3000 Finnes ikke	0	0
3001 Medlemskontingent	178 099	128 877
3003 Tilskudd sekretær	35 000	35 000
3004 Driftstilskudd Gjensidige	14 624	14 730
3006 Aktivitetstilskudd NBS	18 000	42 563
3007 Tilskudd studieringer	1 150	9 950
3201 Annonseinntekter	19 100	19 800
3202 Salg av profileringsartikler	300	0
3900 Annen inntekt	1 986	147
Sum driftsinntekter	268 260	251 067
Driftskostnader		
4390 Beholdningsendring	1 719	-5 191
5020 Feriepenger	11 302	8 751
5100 Lønn til ansatte	110 817	85 806
5400 Arbeidsgiveravgift	4 239	4 378
5401 Arbeidsgiveravg. av påløpt ferielønn	435	447
5920 Yrkeskadeforsikring	1 510	1 398
6700 Vervgodtgjøring leder	15 000	20 000
6800 Kontorrekvisita	0	0
6810 Tele- og datakostnader	2 420	4 228
6820 Årsmelding	10 160	11 862
6890 Kontorgodtgjøring	15 000	15 000
6940 Porto	349	291
7321 Profileringsmateriell	0	9 809
7400 Kontingenter diverse	1 675	500
7421 Gaver	2 000	460
7701 Styremøter	11 516	840
7702 Årsmøte	20 466	49 646
7703 Andre møter/arrangement i egen regi	0	250
7704 Landsmøte	14 762	4 847
7705 Andre NBS-møter	695	2 500
7706 Eksterne møter	6 510	11 199
7707 Lokallagsmøter	716	10 556
7708 Møter NNLR	0	-1 170
7709 Andre møtekostnader	5 000	0
7721 Landbruksmesse	0	11 651
7740 Øredifferanse	-4	1
7770 Bank- og kortgebyrer	214	267
7790 Annen kostnad	20 000	10 000
7830 Konstaterte tap på fordringer	0	4 160
Sum driftskostnader	256 501	262 486

Resultatregnskap 2023

Nordland Bonde- og Småbrukarlag

	31.12.2023	31.12.2022
Driftsresultat	11 759	-11 419
8090 Prosjektinntekter	343 766	80 745
Sum finansinntekter	343 766	80 745
8190 Prosjektkostnader	352 047	219 940
Sum finanskostnader	352 047	219 940
Årsresultat	3 478	-150 614

971 391 863

Nordland Bonde- og Småbrukarlag

Side 2

Nordland Bonde- og Småbrukarlag.

Revisjonsrapport 2023.

Vi har sett gjennom laget sitt årsregnskap for 2023. Regnskapet er vedlagt 286 bilag.

Vi fann ein feil på balansen, som kasserar no har fätta retta opp.

Årsresultatet er på kr 11.759. Laget har no eit bankinnskudd på kr 323.138 kr, kundefordringar på kr 65.977 og gjeld på kr 121.566.

Vi tilrår Fylkesårsmøtet å godkjenne regnskapet.

Hattfjelldal/Hamarøy den 27.januar 2024

Kristin Leifsdatter
Revisor

Brynjar Dalen
Revisor

Balanse 2023

Nordland Bonde- og Småbrukarlag

	31.12.2023	31.12.2022
EIENDELER		
1460 Innkjøpte profileringsartikler til salg/gave	3 472	5 191
1500 Kundefordringer	65 977	26 203
1801 Andeler	1 000	1 000
1920 Bankinnskudd	169 945	153 354
1921 Bankinnskudd prosjekt	153 192	713 919
1950 Bankinnskudd for skattetrekk	1	1
SUM EIENDELER	393 587	899 668
EGENKAPITAL OG GJELD		
Egenkapital		
2050 Annen egenkapital	880 488	416 784
Udisponert resultat (ikke postert)	-608 467	463 704
Sum egenkapital	272 021	880 488
Gjeld		
2400 Leverandørgjeld	82 465	9 213
2600 Forskuddstrekk	24 487	0
2770 Skyldig arbeidsgiveravgift	969	6
2780 Påløpt arbeidsgiveravgift	461	481
2940 Skyldig feriepenger	13 184	9 480
Sum gjeld	121 566	19 180
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	393 587	899 668

Lokalbanken har over 80 prosent av landbruks- kundene på Helgeland

Eget landbruksteam står klar til å hjelpe

En drivkraft for vekst på Helgeland

Avisinnlegg og uttalelser

Kan vi tro på regjeringen?

Avisinnlegg av Per-Anton Nesjan, fylkesleder - 5. januar 2023

Regjeringens manglende handlekraft gjør at bøndene ikke vet om de kan tro på de vedtak som er gjort. Tallene for bruksnedlegging på grunn av skrantende økonomi taler sitt tydelige språk. På landsbasis legges det ned et gårdsbruk hver dag i år. Bøndene trenger framtidstro. Det er helt avgjørende for rekrutteringen til næringa.

I stedet for å gjennomføre valgloftene og stortingsvedtaket om inntektsjamnstilling, utsetter regjeringen planen og ber bøndene om solskinnshistorier, eller konstruktiv debatt. Bondeopprøret har bragt fram tilstrekkelig antall fortellinger om tilstanden i jordbruket til at statsråden kan gjennomføre vedtatt politikk.

Hurdals-plattformen ga støtte til ei utvikling av jordbruket. Økt bruk av grasarealene, av utmarksbeite og investering i jord er sentrale begrep. Det skal gå an å leve av jordbruk med et fornuftig arbeidsforbruk. Det skal ikke være nødvendig å drive fire årsverk for å få betaling for ett. Med støtte fra 100 stortingsrepresentanter for ny politikk var dette en klar marsjordre.

I Nordland Bonde- og Småbrukarlag omfavnet vi stortingsvedtaket om en tidfestet plan for opptrapping av inntektene i jordbruket til gjennomsnittet av andre grupper og også internt i næringa, og kalte det jordbrukets juvel. Det gjorde det mulig å se for seg ei utvikling av jordbruket i Nordland og i resten av landet, ikke ei videre avvikling. Men juvelen må finslipes.

Vårt svar var, sammen med våre fylkeslag i Troms og Finnmark, å utarbeide Tiltaksplan for arktisk landbruk. Planen passer godt inn i prosjektet Bærekraftig matproduksjon i nord, som kom inn i jordbruksavtalen i 2022, og som kan oppfattes som ei videre satsing på det arktiske landbruket.

Utfordringene i hele landsdelen er at antall bønder reduseres, store arealer legges brakk og krattskogen er i ferd med å gjenerobre tidligere dyrket mark, og kjøtt produsert i landsdelen blir foredlet i sør. I mange bygder er det en eneste bonde igjen. Avstanden mellom bøndene blir lenger og transportavstandene øker. Å opprettholde sentrale servicetjenester blir ei utfordring.

Nordland, Troms og Finnmark Bonde- og Småbrukarlag bygger i sin plan på at storting og regjering faktisk mener alvor med sine demokratisk fattede vedtak, og vil gjennomføre dem. Det er tredje gang i historien at stortinget gjør et jamnstillingsvedtak for jordbruket. Stortingsvedtaket må gjennomføres i denne stortingsperioden. Det haster. Klarer vi ikke å redde jordbruket nå, så klarer vi det aldri.

Vi må løfte ambisjonsnivået. Landbruket må være en del av vår totalberedskap. Vi må befolke landsdelen bedre, vi trenger flere bønder, og vi må utnytte jordressursene bedre, sånn at vi kan nå stortingets og regjeringens mål om økt sjølforsyning av mat. For at denne satsingen skal lykkes er det en forutsetning at lønnsomheten i jordbruket økes, uten at vi skaper overproduksjon.

Dette er hovedpunktene i planen:

- Den beste matvareberedskapen er å ha tilstrekkelig mange dyktige bønder som holder jordressursene i hevd og produserer mat hver dag.
- Mest mulig av maten vi kan produsere til den nord-norske befolkning skal produseres i landsdelen.
- Jordressursene må utnyttes bedre. Jorda som drives i dag skal holdes i hevd på en optimal måte, krattskogen må ut av innmarka igjen, dyrkbart areal må dyrkes opp, og vi må utnytte beitearealene i utmark. I Nordland utnytter vi bare 35 % av beitearealene i utmarka, mens tallet er 45 % for landet som helhet.
- Vi vil etablere et jord-ressursprogram, dvs. en plan for kartlegging og planlegging av hvordan alle jordressursene i landsdelen skal utnyttes til planteproduksjon.

Det ene elementet i jordressurs-programmet er å heve satsene og rammene for drenering av eksisterende jord og nydyrking av jord. De må være store nok til å utløse aktivitet.

Det andre elementet er å forbedre arealtilskuddsordningen med å innføre et teigbasert tilskudd. Det skal stimulere til optimalt plantevalg på de enkelte jordteigene, dvs. korn på kornjord, potet og grønnsaker på jorda som er egnet til det og gras på resten. Tilskuddet skal også kompensere for driftsulemper, f.eks. bratthet, størrelse, geografi, jordsmonn osv. Det skal være lønnsomt å drive jorda på en måte som gir oss størst mulig sjølforsyning.

- Nord-Norge skal ta sin del av oppgaven med å øke sjølforsyningsgraden i Norge til 50 %. Å øke sjølforsyningsgraden betyr at vi må utnytte fotosyntesen til å øke planteproduksjonen, både den som går direkte til menneskemat, men også gras som drøvtyggerne omdanner til menneskemat, det som kalles fermentering.
- Vi må bygge sjøltillit og identitet ved å utnytte potensialet som ligger i begrepet Arktisk landbruk. Vi trenger et kunnskaps- og kompetansesenter for arktisk matproduksjon, ei merkeordning og markeds- og distribusjonskanaler for produktene.

Hver dag blir vi minnet om hvor viktig beredskap er for vårt samfunn. Våpen er ikke nok til å skape trygghet og beredskap for vår befolkning. Matproduksjon i landsdelen vil være helt nødvendig for å sikre beredskapen i Nord-Norge. Derfor er det riktig å utnytte våre jordressurser til å øke matproduksjonen som del av vår totalberedskap, selv om det vil koste penger.

Jamstilling nå!

Årsmøteuttalelse - 19. februar 2023

Årsmøtet i Nordland Bonde- og Småbrukarlag ser med stort alvor på utviklingen i landbruket i Nordland, og resten av Nord-Norge. Den 10. februar publiserte Statsforvalteren i Nordland statistikk for Nordlandslandbruket, som blant annet viser at drøyt 600 landbruksforetak i Nordland ble lagt ned mellom 2010 og 2020, mens drøyt 23.000 dekar jordbruksjord gikk ut av drift. Statistikken viser også at nedgangen er betydelig større i Nordland, enn i landet sett under ett. Dessuten ser vi med stor bekymring på framtida for melkeproduksjonen. I 2021 hadde 60 % av melkebrukene Nordland kyrne på bås, og vi savner en plan for hvordan disse brukene skal finansiere ombygging til løsdrift innen kravet trer i kraft i 2034.

Norske bønder produserer trygg og sunn mat med høye standarder for dyrevelferd og miljøforurensning. I tillegg bidrar landbruket med beredskap og sikkerhet gjennom bosetting, sysselsetting til næringsmiddelindustrien, og forvaltning av norsk jordbruksareal. I dagens geopolitiske situasjon er det ekstremt viktig at vi har et spredt jordbruk, og spredt bosetting i hele landet, særlig i nord.

Årsmøtet i Nordland Bonde- og Småbrukarlag krever at styret og forhandlingsutvalget i Norsk Bonde- og Småbrukarlag tar utgangspunkt i denne situasjonen, og fremmer følgende krav under årets jordbruksforhandlinger:

- en tidfesta inntektsjamstilling for alle bønder
- en tidfesta plan for å øke norsk sjølforsyning til 50%, i henhold til Hurdalsplattformen
- en konkret plan for å finansiere ombygging til løsdrift i alle båsfjøs innen 2034
- aktiv produksjonsregulering og struktur på tilskudd, som premiss for å kunne bedre bondens økonomi
- tydelig prioritering av små og mellomstore bruk
- styrket tollvern

Friske bønder gir god dyrevelferd

Årsmøtetuttalelse - 19. februar 2023

Nyhetsbildet preges alt for ofte av ekstreme dyretragedier, og bildet vi sitter igjen med er dyr som står i skit og kadaver som ligger strødd. Dette er ikke bønder som ikke kan sin jobb, eller bryr seg om dyrene sine. Dette er psykisk syke personer som ikke har fått hjelp, eller som ikke er blitt «oppdaga». Jobben som bonde er blitt en ensom jobb, og det er blitt veldig strenge regler for å ta med folk inn i fjøsen. For å unngå smitte fra andre besetninger, er det strenge krav dersom du skal inn i en fjøs, blant annet til fottøy. De strenge kravene vi har her i Norge, har gjort at vi er det landet i Europa som bruker minst antibiotika. Vi bruker 4 milligram antibiotika per kilo levendevekt. Men de strenge kravene til fjøsbesøk av nabo, venner og familie har også gjort at bønder har blitt enda mer ensomme i sin jobb. Også slåtta, som før ble gjort av hele storfamilien, er det nå nok at en til to personer utfører med rundballpresser og pakker i ett.

Byråkratiseringa av yrket har også gjort sitt til at bonden nå må være god på ikke bare drift, dyrehold, jordbearbeiding, som pløying, harving og såing. Gårdbrukeren må også kunne traktormekking, søknadsskriving, datateknologi, økonomihåndtering, og innrapportering. Det er ikke mye som skal til før man blir hengende bakpå. En bonde har ikke en vikar som kommer så snart en er syk. Det er ikke bare å ta en sykedag. Du får en viss sum i avløysertilskudd, men er du melkeprodusent og har kyr eller geiter på seter, bruker du hele tilskuddet om sommeren. Har du et lite småbruk, har du ikke råd til å leie inn avløser mange dagene i løpet av et år. Det betyr at sosiale, kulturelle eller politiske organisasjoner kan være svært vanskelig å delta i, fordi du må i fjøsen morgen og kveld. Det er ikke alltid lett å oppdrive en avløser, og i alle fall ikke å ha råd til en!

Bonden er pressa på alle kanter. Er du i en vanlig jobb, vil du oftest ha noen kolleger, som vil oppdage at du ser syk ut, at du ikke er helt «på nett», at du trenger hjelp. Bønder er usynlige. De vises ikke. Ikke før media finner ut at dyr lider. Og dyr som lider er ikke greit. Og bønder som lider, er heller ikke greit. For bønder som sliter, gir definitivt ikke den beste dyrevelferd!

Det er på høg tid at bønder får et bedre støtteapparat rundt seg. Vi trenger en helsetjeneste som følger opp bønders helse. Bønder må kunne være syke, uten at det skal gå ut over dyrene i fjøsen!

Nordland Bonde- og Småbrukarlag krever at et slikt system kommer på plass snarest. Vi har ikke råd til flere dyre- og -mennesketragedier. Vi har ikke råd på flere unge, lovende bønder som ender opp med å ta sitt eget liv i ren desperasjon. Dette må være en høyt prioritert sak for vårt faglag, og i samfunnet forøvrig. Hver enkelt bonde burde hatt en sparringspartner, en støttekontakt, en som kan trø til på kort varsel, om så for å avlaste arbeidsbelastninga i perioder. Det er ikke mulig å være et overmenneske, selv ikke for en bonde! Årsmøtet i Nordland Bonde- og Småbrukarlag ber om at fylkesstyret og sentralstyret jobber videre med Bondens Nettverk, og ser på muligheten for å etablere et bondevelferdsprogram.

INTERESSERT I NATUR, HEST, HUND, SKOG, ELLER LYST TIL Å BLI VETERINÆR?

Vi er den eneste skolen i Nord-Norge som tilbyr VG2 skog og VG3 studieforberedende naturbruk med realfagspakke.

Vi tilbyr også fordypning i hund eller hest på VG2 hest og dyrefag. Vi har internatplass til alle nye elever!

Besøk oss på facebook, Instagram eller Youtube—søkeord: MVS.naturbruk.

MOSJØEN
VIDEREGÅENDE SKOLE

Produksjonsregulering

Årsmøteuttalelse - 19. februar 2023

Vi MÅ ha en form for produksjonsregulering, spørsmålet er hvordan den skal innrettes. Et viktig premiss er at vi må regulere produksjonen før dyret er født.

Kvoter etter melkemedellen er risikosport, fordi vi ikke har garanti for hvordan innretninga ser ut om noen år. Melkekvoteene var opprinnelig et nødvendig tiltak, men erfaringen med kvotebørsen på melk gjør at vi ikke synes dette er veien å gå for andre produksjoner.

Årsmøtet i Nordland Bonde- og Småbrukarlag mener det er naturlig å begynne med å gjeninnføre tak på tilskudd, for å reversere den enorme strukturrasjonaliseringa, som særlig har kommet etter 2015. Dette innebærer:

- Gjeninnføre tak på tilskudd, både for husdyr og areal. Man kan f eks vurdere pyramidetilskudd etter modellen for melkeku, på andre produksjoner. Tilskuddstakene må balanseres mot inntektsøkning, slik at lønnsomheten på den enkelte gård blir bedre, selv om dyretallet/arealet går ned.
- Fjerne lammeslakttilskuddet, gjøre det om til utmarksbeitetilskudd

Årsmøtet i Nordland Bonde- og Småbrukarlag krever at man bruker differensiering av husdyr- og arealtilskudd til å beholde produksjonen stabil i de enkelte regioner. Byggekostnadene er høyere i nord enn i sør, så nyetablering vil komme raskere sørpå. På den måten taper det nordnorske landbruket andel av den nasjonale produksjonen. I tillegg mener vi at man i større grad må utnytte ressursene i de enkelte regionene på best mulig måte. Dette innebærer at Nordland og Troms, som har størst potensial for utmarksbeite i landet, bør bli prioritert for utmarksbeiteproduksjonene, på samme måte som kornproduksjon prioriteres i kornområdene.

Gir sin støtte til reindriftssamene på Fosen

Avisinnlegg fra styret - 4. mars 2023

Norske Samers Riksforbund Nourat, Natur og Ungdom, og alle andre som har demonstrert mot menneskerettighetsbruddet på Fosen fortjener en stor takk.

At regjeringen har vært handlingslammet i mer enn 500 dager, etter at Høyesterett i storkammer erklærte vindkraftkonsesjonene ugyldige, er sterkt kritikkverdig. Det har eskalert konflikten, og skapt mistillit til rettsstaten. Å kreve at en høyesterettsdom blir etterlevd av staten er på ingen måte kontroversielt, og det faktum at regjeringen brukte flere dager under massivt press på å i det hele tatt innrømme det som Høyesterett har slått fast – at det foregår et menneskerettighetsbrudd på Fosen, er så alvorlig at det knapt kan overdrives. At Statsminister Jonas Gahr Støre nå har kommet med en unnskyldning til reindriftssamene, gir håp om at regjeringen nå vil ta konsekvens av Høyesteretts dom.

Nordland Bonde- og Småbrukarlag støtter reindriftsutøverne på Fosen sin kamp for retten til kulturutøvelse og beiteland. Vi forventer at staten og regjeringen umiddelbart gjør opp for den store uretten og overgrepene som er begått, og begynner arbeidet med å rive vindturbinene og restaurere beitene på Fosen.

Baajh vaeride åårodh!
La fjellan leve!

Vi kan ikke vente lenger, Sandra!

Avisinnlegg fra styret - 21. mars 2023

Den 17. mars skrev Nationen at Landbruks- og matminister Sandra Borch ikke vil tidfeste en opptrappingsplan for jamstilling før årets jordbruksforhandlinger, og at man ikke kan forvente seg et oppgjør i samme størrelsesorden som i 2022. Bakgrunnen for uttalelsene er at Grytten-rapporten ikke er ferdig fordøyd, og man fremdeles ikke er enige om hvordan bøndernes inntekt skal beregnes, og at utgiftsøkningen fra i fjor er i ferd med å flate ut.

Som bønder og tillitsvalgte i Nordland Bonde- og Småbrukarlag er det vanskelig å skjønne ministerens motvilje mot handling, og oppfølging av regjeringens egen vedtatte plattform. En regjeringsplattform gjelder etter normen for én stortingsperiode, og løfter som ikke skal innfris innen denne har forsvinnende liten verdi i det praktiske liv. Vel hersker det uenighet og forvirring om hva bondens inntekt faktisk er, men mye tyder på noe over 200.000 kr for et årsverk på 95 timer mer enn lønsmottakeres årsverk. Det betyr at man i årets oppgjør trygt kan øke inntekt per årsverk med både ett- og tohundredusen, uten at man trenger å bekymre seg for at bonden kommer over landsgjennomsnittet på 664.680 kr.

For oss er det vanskelig å tro på at regjeringen har skjønnet hvor alvorlig det faktisk står til i jordbruket. Norske bønder er slitne og lei av å ta et enormt samfunnsansvar vi ikke får betalt for, og uten et tydelig inntektsløft i år er løpet kjørt for mange. Skal regjeringen komme i nærheten av å nå sine egne vedtatte mål om økt sjølforsyning og inntektsjamstilling for landbruket, må jobben starte i år. Landbruket kan ikke vente lenger.

Staten avlyser både økt sjølforsyning og inntektsjamstilling

Avisinnlegg av Raket Nystabakk, nestleder - 8. mai 2023

Hurdalsplattformen ga norske bønder et håp om at «tidenes mest bondevennlige regjering» skulle stake ut en ny kurs for norsk landbrukspolitikk, og for alvor prioritere økt sjølforsyning og likestilling mellom bønder og andre yrkesgrupper i samfunnet. Jordbruket har lenge vært tydelige på at næringa er i økonomisk krise, og at norsk landbrukspolitikk trenger en helt ny kurs, for å kunne sikre bærekraftig matproduksjon i hele landet.

For de som trodde at regjeringen faktisk skulle prøve å rette opp i flere tiår med nedgang i antall gårdsbruk, og sviktende økonomi i landbruket, er årets jordbruksforhandlinger både provoserende, trist og skuffende. Statens tilbud til jordbruker innebærer ingen kursendring. Inntektsgapet mellom landbruket og andre grupper i samfunnet er på flere hundre tusen kroner. 40.000 i tetting av dette gapet er et plaster på et avrevet bein.

For bønder som har investert og sitter med stor gjeld, innebærer tilbudet fortsatt økonomisk krise. For bønder som sitter på gjerdet og vurderer å investere, er tilbudet en tydelig beskjed om å komme seg ut av landbruket mens de ennå har råd.

I en stadig mer urolig verden, med stadig vanskeligere forhold for matproduksjon, er det ufattelig at regjeringen ikke tar ansvar for å sikre det viktigste av alt – mat til egen befolkning. Fra forsvarshold blir det stadig poengtert at landbruk og bosetting i distriktene er minst like viktig som militært forsvar, for Norges beredskap og sikkerhet.

Kontrasten mellom tilbudet på 3,3 milliarder kroner til landbruket, og forsvarskommisjonens anbefaling om 30 milliarder i økt forsvarsbudsjett, pluss 40 milliarder til investeringer, er påtakelig.

Når Arbeiderpartiets landsmøte vedtar at inntektsjamstillinga ikke skal skje innen 2026, og statens tilbud i jordbruksforhandlingene verken har en plan for inntektsopptrapping eller styrka sjølforsyning, er det grunn til å spørre seg hvilket grunnlag regjeringen utformer sin politikk på.

Målsettingene fra Hurdalsplattformen er tydeligvis avlyst.

Ingen mat, ingen forsvarsevne

Avisinnlegg av Kjersti Anyango Sigvang Bergquist, styremedlem - 12. mai 2023

Et operativt forsvar i nord er avhengig av at matproduksjonen i landsdelen fungerer.

Regjeringens tilbud til bøndene blir med 3,3 milliarder en hån av den norske bonden. Kravet fra Bondelaget var på 6,9 milliarder kroner. (Småbrukarlaget hadde et høyere krav, og fikk dermed ikke engang være med og forhandle). Men bønder er lei av å jobbe gratis for at nordmenn skal kunne spise norskprodusert.

Regjeringas forsvarsbudsjett økte med 7,8 milliarder bare fra i fjor til i år, og endte opp på svimlende 76 milliarder kroner. Regjeringen begrunner denne enorme økningen med krigen i Ukraina, og behovet for økt beredskap. Men beredskap er jo så mangt. Soldater trenger også mat, et jevnt inntak av karbohydrater og proteiner for å kunne være operative og beskytte landet. Økt matproduksjon og økt sjølforsyning er regjeringas mål, og så avgjort i forsvarrets interesse.

Men bonden, og ungene til bonden, gidder ikke lenger å jobbe gratis. Ville du ha jobba natt, kveld, delt dag, søndager, helger - uten å få kompensert for det? Nå er nok!

Vi vil ha betalt for den jobben vi gjør, til alle døgnets tider. Det er lamming for tida, og mange bønder går i fjøsen dag og natt. Mange uker uten nok søvn.

Antall bønder som vurderer å gi opp hele drifta er dessverre stigende. Men det har ikke Norge råd til. Vi kan ikke risikere å miste flere bønder. Vi har knappe 37.000 igjen, og vi trenger flere, ikke færre! Hvis vi skal greie å øke sjølforsyninga til 50 prosent, må vi få beholde de få vi har igjen! Hvordan kan man forklare dette til voksne folk?

Få de til å forstå at landbruket går ikke av seg selv? Billig kjøtt fra Botswana redder ikke Norge. Mat produsert i Beiar og Misvær gjør det! det er opp til deg hva du ønsker.

Våre forsyningslinjer i dette langstrakte, smale landet kan enkelt saboteres. Da vil vår forsvarsevne svekkes betraktelig. Nettopp derfor mener vi i Bonde- og Småbrukarlaget at landbruksproduksjon tilsvarende egen befolknings behov, er beredskapsregel nummer en. Et sterkt, aktivt landbruk over hele landet, er helt vesentlig for vår forsvarsevne. Slik situasjonen er i dag, mangler vi et beredskapsmål.

Uten mat stopper Norge. Uten bønder, ingen mat, så enkelt, men samtidig syns tydeligvis regjeringa at dette er veldig komplisert å støtte!

Hjelp oss med å få folk til å forstå; at uten egen matproduksjon blir landet vårt sårbart og utsatt. Uten bonden stopper Norge. Ei anstendig lønn i landbruket er det som skal til for et fortsatt aktivt landbruk i nord.

Et liv på linje med andre

Avisinnlegg av styret - 22. mai 2023

Forskjellen på Norsk Bonde- og Småbrukarlags primærkrav og avtalen mellom regjeringen og Norges Bondelag er at NBS krever forrentning på innsatt kapital og det som må til for at norske bønder skal få et liv som andre folk, både økonomisk og sosialt. Dette gjør ikke avtalen.

Når medianinntekta i jordbruket ligger på 212 000 pr årsverk, så må det bety større tall.

Kravet fra NBS er egentlig et tilbud, ei kjærlighetserklæring til det norske folk om matproduksjon i et evighetsperspektiv. En moderne tilnærming.

NBS tar Hurdals-plattformen på største alvor. Den peker på økt sjølforsyning og jamstilling av inntekt, på rett tallgrunnlag. En rekke stortingsvedtak bygger opp under dette fram til vedtaket i statsbudsjettet for 2022. Mens regjeringen prøver å avlyse egen politikk, vil NBS oppfylle den. Regjeringen har stor støtte for egen politikk i stortinget, hvis de samarbeider med SV, Rødt og MdG, som alle støtter økt sjølforsyning og inntektsopptrapping.

NBS vil ha ei massiv satsing på å sette jord i stand, sånn at vi legger et solid grunnlag for å kunne øke sjølforsyninga, og mener inntektene til bøndene må økes sånn at de får ei framtidstro som gjør at de satser på nødvendige investeringer for framtida. Dette avhenger av god driftsøkonomi, både før og etter utbygging.

Dette handler også om å strupe importen og utnytte norske ressurser til gagn for det norske folk. Det koster ikke norske forbrukere mer enn panten på ei brusflaske, eller 2.30 pr dag. Maten er så billig, ca 11 % av inntekta, at en fjerdedel, ¼, av maten kastes. Da burde det være mulig å øke prisen til bonde på i de produksjonene som drives mest effektivt, samtidig som marginene til salgsleddet også strupes.

Egenkapitalen i jordbruket må kompenseres som for andre næringer. Norske bønder lar seg ikke lure. De ser hva som kommer på konto. Renter på driftsmidler er en kostnad. Verdistigning kan man ikke betale regninger med. Å kreve normal avkastning på kapital og inntekt som andre er et rimelig krav. Å hevde at dette er å kreve for mye er tull.

Det er to retninger i norsk jordbruk. NBS krever det reelle behovet for at norske bønder skal kunne oppfylle stortingets vedtak om økt sjølforsyning og inntektsjamstilling, mens den andre retninga er å tilpasse kravet til det man tror man kan få.

Dette ga som resultat at regjeringen valgte å forhandle med Norges Bondelag, slik at Norsk Bonde- og Småbrukarlag ble spilt utover sidelinjen. NBS ga mest i forhandlingene med Bondelaget, men NBS kunne ikke gå under 180 000 pr årsverk.

Det påstås at det ble brudd for ikke alle aksepterte grunnlagsmateriale. Men det er ingen tvil. NBS står bak tallene. Men de gjelder for 2023. For 2024 finnes det ikke noe tallmateriale. Det er jo det året man forhandler om.

Situasjonen er at vi har rester av jordbruk i hele landet. Vi har ikke landbruk i hele landet lenger. Derfor trenger vi å snu utviklingen. Lar vi alt forfalle koster det 500 milliarder å bygge det opp igjen.

Årets avtale gir tapte muligheter. Nå blir det opp til stortinget. Det er rette tida for å ta opp disse diskusjonene nå.

Bonde- og Småbrukarlaget deler Mattilsynets bekymring for beitedyrene

Avisinnlegg av Raket Nystabakk, fungerende leder; og Frank Valø, leder i Troms BS - 1. juli 2023

Mattilsynets bekymring for beitedyrene Mattilsynet slår i en rapport om sist beitesesong fast at norske beitedyr får sin dyrevelferd truet på grunn av angrep av rovdyr. Sjef ved Mattilsynets seksjon for dyrevelferd, Nina Brogeland Laache, uttaler at tiltakene beitebrukerne har vært pålagt for å begrense skadesituasjonen, virker altfor dårlig. Hun mener det er nødvendig å skille husdyr og beitedyr, i tid og rom.

Nordland Bonde- og Småbrukarlag har i lang tid påpekt at rovdyrbelastningen er alt for høy, og er svært glad for Mattilsynets rapport. Nordland og Troms er fylkene i Norge med de rikeste utmarksbeitene, men mange beiteområder i disse fylkene er i praksis ikke mulig å utnytte, på grunn av alt for store tap til både jerv, gaupe, bjørn og kongeørn. Småfæneringa lider store tap på sommerbeite, reindrifta lever med store tap året rundt. Situasjonen er, som Mattilsynet sier, uholdbar.

Når det gjelder forslag til løsning synes vi det er positivt at skadefelling, og forvaltningen av dette tiltaket, trekkes fram. Vi deler Mattilsynets syn om at det må kunne gis skadefelling før tapene blir store, og at reglene for skadefelling må utformes slik at skadevoldende rovdyr faktisk tas ut effektivt. I dag kreves det store tap for å utløse skadefelling, og skadefellingstillatelsene gis ofte for veldig korte perioder, noe som i praksis gir veldig liten mulighet til å ta ut rovdyr, særlig på barmark. Resultatet er at man sjelden lykkes med skadefelling, og at skadesituasjonen vedvarer.

Imidlertid deler vi ikke fullt ut Mattilsynets forslag om å revidere Rovviltforliket. Vi mener at handlingsrommet for aktiv roviltforvaltning i Rovviltforliket ikke utnyttes godt nok. Mange beitebrukere opplever at man ikke får tillatelse til å ta ut skadevoldende rovdyr innfor beiteprioriterte områder, stikk i strid med hva Rovviltforliket sier. Muligheten til å forvalte roviltstammene gjennom ordinær lisens- og kvotejakt burde også utnyttes bedre. Når jaktkvoten på jerv ikke fylles hvert år, gir det høyere bestand av jerv enn det forvaltningen har vedtatt.

Nordland og Troms Bonde- og Småbrukarlag mener det er på tide at forvaltningen, ved SNO, deltar aktivt i jakta, for å sikre at man faktisk får tatt ut det antall individer som er vedtatt. Ved å forbedre praksisen i de ulike forvaltningsleddene mener vi det er stort rom for å redusere rovdyrskader og -tap av beitedyr, uten å gjennomføre en omfattende, politisk prosess, som en full revisjon av Rovviltforliket vil innebære. Situasjonen i beitenæringene er så prekær at man uansett vil måtte finne raskere, midlertidige løsninger, for å få taps- og skadesituasjonen ned på et akseptabelt nivå.

Nordland og Troms Bonde- og Småbrukarlag er mer enn klar til å bidra i et bredt samarbeid med Mattilsynet og roviltforvaltningen, for å løse den kritiske situasjonen for beitenæringene.

NORSKPRODUSERTE SKINN SIDAN 1951

- Me tar i mot skinn for beredning
- Hentar returskinn på dei fleste slakteri
- Velg kun ut dei beste råvarene til beredning

Salg av alle typar skinn og lær, engros-detalj

1951 ÅR 2021

FABRIKKUTSALG I ØLENSVÅG, VELKOMMEN!
MAN-TOR 10-16 / FRE 10-17 / LØR 11-14

BJOAVEGEN 187 - 5582 ØLENSVÅG
TLF. 52 76 50 00 - GRANBERGGARVERI.NO

GRANBERG GARVERI

Hva vil vi med jordbruket?

Avisinnlegg av Kjersti Anyango Sigvang Bergquist, styremedlem - 6. september 2023

Om ikke mange dagene skal vi gå til urnene og velge våre nye tillitsvalgte. Da kan VI, du og jeg, påvirke framtida for oss, og for våre etterkommere.

Et sentralt spørsmål du bør stille deg er: Skal vi fortsatt ha landbruk over hele landet?

Er svaret ja, må vi ta visse grep. Skal vi fortsatt kunne kjøpe norsk ost, kjøtt, potet og epler, må vi sørge for at noen vil produsere det. Slik det er i dag, er det urovekkende mange som ser mørkt på framtida som bonde. Hva må til for at de skal fortsette med å gi oss melk, kjøtt, egg, korn, frukt og grønt? Svaret er enkelt: lønnsomhet.

Også bønder trenger ei inntekt å leve av, på linje med andre. Men ikke bare det; bønder trenger å kunne investere egne penger i en høyrisiko arbeidsplass som like godt kan gå konkurs som å gå i pluss. Dyktige bønder bør kunne være investeringsvillige. De må kunne tørre å ta opp lån for å fornye, utvide, utvikle og forbedre drifta si. En grunnleggende forutsetning for dette, er at næringa kan vise positive tall. Dersom bondens pris er lavere enn kostnadene, er ikke drifta drivverdig. Sånn er situasjonen for mange i dag.

Mange bønder sliter. Selv storbønder som kjører rundt i store, fine traktorer kan ha blodrøde tall i regnskapet. Det vises bare ikke på kjøretøyene. Mange må ha både to og tre jobber utenom gårdsdrifta for å kunne betjene lån, utlegg og leasingavtaler. Det gjør ikke drifta deres noe bedre. Dette gjør heller ikke dyrevelferden bedre. At bonden springer rundt, og sover dårlig om natta på grunn av ubetalte regninger, hjelper ikke kua i fjøset. Det hjelper heller ikke for rekrutteringa til yrket. Og det hjelper slett ikke på sjølforsyningsgraden i landet.

HVIS vi mener at det er viktig med et mest mulig beitebasert, bærekraftig, lokalførbasert landbruk, med kort vei fra produsent til konsument, **MÅ** vi gjøre noe med det! Hvis ikke, ønsker vi å høre klart og tydelig fra DE politiske partiene som er IMOT å ha et norsk landbruk. Så langt i den politiske debatten, er det til dels tvetydige signaler fra mange av de politiske partiene. Vi utfordrer det politiske Norge: Er dere for eller imot å utnytte matjord optimalt til matproduksjon? Hva vil dere i så fall gjøre av konkrete tiltak for at vi fortsatt skal ha bønder og drivverdige gårder rundt om i landet om 10-20 år? Vi bidrar gjerne med gode tips!

Bondens eget selskap

Strategisk jordvernplan for Vestvågøy kommune

Avisinnlegg av Marielle de Roos, leder Lofoten BS; og Bernt Skarstad, fylkesleder - 29. sept 2023

Nordland og Lofoten Bonde og Småbrukarlag er positive til at det utarbeides en strategisk plan for å ta vare på den dyrebare dyrkamarka i kommunen. At det utarbeides et felles kunnskapsgrunnlag rundt matjord er særdeles viktig når videre beslutninger skal tas. Her har landbruksavdelinga i kommunen gjort en grundig jobb.

Matjord er grunnlaget for en bærekraftig jordbruksproduksjon. Dyrkamarka vår er et resultat av flere hundre år med kulturarv og en videreføring av flere generasjoner med arbeid. Skal vi klare å produsere mat på disse arealene flere generasjoner fram i tid må man legge til rette for en agronomisk riktig og lønnsom bruk av jordbruksarealene på Vestvågøya. Dette har storsamfunnet nytte av. Både når vi tenker på matberedskap, næringsutvikling, bosetting og klima. Det er kritisk viktig at vi som næring er aktivt med i arbeidet for å utarbeide en god strategi slik at den skal ha praktisk gjennomslagskraft.

Både fylkeslaget og lokallaget vil sette spesielt på to forhold, store arealer er ute av drift og gjengroing i utmark. Dette er symptomer på av at lønnsomheten i å drive med landbruksproduksjon har vært for lav. Samtidig er vi tydelige på at det at jord ikke drives i deler av kommunen ikke kan brukes som argument for at jord kan bygges ned andre steder siden det ikke er «behov» for den.

Statistikken viser at 10 000 daa gikk ut av drift fra 1969 til 1979. Etter denne tid har jordbruksarealene holdt seg noenlunde stabilt i drift på rundt 30 000 daa. Samtidig har antall foretak gått fra 1061 i 1969 til 101 i 2022. Det viser at de enkelte gårdbrukere har gjort en enorm innsats for å opprettholde verdiskapinga på dyrkamarka.

Norsk jordbruk skal forsyne norske forbrukere med nok trygg og sunn mat. I dag er norsk selvforsyning korrigert for importerte råvarer i kraftfôret rundt 35 %. Dette er lavest i Vest-Europa. Det betyr at vår befolkning er sårbar i beredskapssammenheng. Nordland og Lofoten Bonde- og Småbrukarlag mener det er viktig at også Vestvågøy kommune legger til rette for størst mulig jordbruksproduksjon for å sikre selvforsyninga.

Hurdalsplattformen setter mål om 50 % selvforsyning. Dette betyr at norsk matproduksjon nesten må dobles. Da trenger næringa tilgang på jord og vi må legge en helhetlig strategi for bruken av jorda. Behovet og press på dyrkamark er svært forskjellig i de ulike områdene på øya.

Vi vil peke på disse tiltakene som meget viktige:

- Å legge til rette for god agromi. Lønnsom bruk av jorda er det sterkeste jordvernet som kan oppdrives. Behov for dyrkamark og fôr må kartlegges.
- Rundt halvparten av kumelkbrukene må bygge om fra båsdrift til løsdrift innen 2034. Dette er rundt 10 bruk. Denne ombyggingen krever en økning i produksjon for å forsvare investeringen. I sauenevinga trenger Lofotlam flere slakt. Også bruk med ammeku, geitmelk og grøntproduksjon har store muligheter for utvidelse av dagens produksjon. På flere av disse brukene står man overfor generasjonsskifte. Noe som framtinger bruksutvidelse. Dette krever mer jord, inntektsøkning og investeringsmidler.
- Disse strukturendringene kommer trolig til å føre til at enkelte deler av øya kommer til å ha en begrenset tilgang til dyrka jord. Det er situasjonen allerede i dag. Skal bruken av jorda bli lønnsom, klimavennlig og bærekraftig må man legge til rette for nydyrking. Et diesel- og dekklandbruk ønsker vi ikke.
- Dette står i kontrast til de tidligere nevnte områdene hvor det har vært bruksnedlegging. Denne jorda ligger langt fra aktive gårdsbruk og er dyrt å dyrke opp igjen og sette i drift av enkeltbruk i andre deler av kommunen. Det er likevel viktig at vi har disse landbruksarealer som reserve for framtiden. Behovet for mat kommer til å øke og selvforsyninga må opp.
- Leiekontrakter og eieforhold må favorisere den aktive gårdbrukeren. Jordbrukseiendommer under konsesjonsgrensen må også følges opp!

- Det må legges til grunn en bedre beredskap for å kunne ta imot matjord på gårder i tilfelle nedbygging av jord var siste utvei. Dette kan gjøres gjennom kartlegging. Matjord skal ikke havne på deponi eller i hager.
- Beitebruk må med i planen. Et konfliktområde er på Yttersida. Store besøkstall er en trussel mot bruk av beiter og matproduksjon.
- Det må opprettes et eget nydyrkings- og dreneringsfond for å sikre økt planteproduksjon både til folk og dyr.

Derfor trenger vi landbruk over hele landet!

Avisinnlegg av Kjersti Anyango Sigvang Bergquist, styremedlem - 10. desember 2023

Jordbruket bidrar til en rekke fellesgoder som de fleste ikke tenker over: robust og langsiktig matforsyning, helsemessig trygg mat, god dyrevelferd, velholdte kulturlandskap, beredskap i hele landet og bosetting i distriktene.

I Norge har vi store utmarksressurser der beitedyr spiser seg feite, friske og melkesprengte. De omdanner gress og planter til menneskemat helt gratis. På arealer der vi, på grunn av klima eller jordsmonn, ikke kan dyrke korn, frukt eller grønt, får vi «automatisk» melk og kjøtt fra beitedyr.

Norge må beholde de mange små- og mellomstore bruksenheter, for å utnytte flest mulig av våre utmarksbeiter og dyrkbare arealer til å mette befolkningen. Det er et sterkt press mot de 3 % matjord vi har. Det er denne jorda, med hjelp av fotosyntesen, som danner grunnlaget for vår eksistens. For hver golfbane og hvert kjøpesenter som ikke bygges på matjord, sikrer vi matproduksjonen litt mer! Dette er bærekraft og solidaritet i praksis. Vi slipper å importere så mye mat fra andre land, med alt denne importen medfører av transport og utslipp. Å importere mat fra andre land er dessuten usolidarisk, med tanke på at hvert land, i størst mulig grad, må få sikre egen befolkning først.

Bønder bidrar i lokalsamfunnet. Et jordbruk over hele landet betyr folk i arbeid og jord i hevd. Det skal være bra å bo og arbeide i utkantene. Vi trenger de jobbene jordbruket fører med seg, innen blant annet transport, foredling og distribusjon. For å kunne opprettholde levende bygder, må vi ha flere bønder, med unger på skolen og kunder til matbutikken. Turistene får nyte synet av et velstelt kulturlandskap, velholdt takket være beitedyr som går fritt. Flere folk i bygdene gir et bedre grunnlag for utbygging av nødvendig servicetilbud. Cirka 90 prosent av bøndene har annet arbeid ved siden av drifta, noe som betyr arbeidskraft og kompetanse til distriktet. Mange små og mellomstore produsenter driver også med lokalmatproduksjon som gir økt verdiskaping, arbeidsplasser og turisme.

Et jordbruk over hele landet er bra for distriktene, og det er et gode for hele storsamfunnet. Er det uår en plass i landet, vil vi kunne få gode avlinger andre steder. Vi er mindre sårbare med et sterkt og variert landbruk over hele landet. Dette har vi sett flere eksempler på i den siste tida, med tørke og derpå flom sør i landet, og gode avlinger i midt- og nord- Norge. Ikke minst i et beredskapsperspektiv, er vi bedre rustet med ei spredt bosetting og matproduksjon over hele landet, fra sør til nord. Dersom dagens utvikling får fortsette, vil enda flere av de små brukene nordpå bli nedlagt. Hvordan vil beredskapen vår se ut da? I dag importerer Norge altfor mye av den maten som kan produseres i Norge. Men hva skjer den dagen dyreepidemier herjer i besetningene nedi Europa, eller de får dårligere avlinger der?

Nordland Bonde- og Småbrukarlag vil gå fremst i kampen for å få flere bønder, og økt matproduksjon basert på lokale ressurser. Vi kjemper for god dyrevelferd og lokalprodusert kvalitetsmat. Kjøper du norsk og lokalprodusert mat, støtter du den norske bonden og landbruk over hele landet.

Knowledge grows

Yara International ASA

Yaras misjon er både enkel og svært ambisiøs: Sørge for mat til verdens befolkning og verne om jordkloden på en ansvarlig måte.

Løsningene for plantenæring og tilbudene våre innen presisjonslandbruk gjør det mulig for bønder å øke avlingene og forbedre produktkvaliteten samtidig som de reduserer miljøbelastningen.

Miljø- og industriløsningene våre forbedrer luftkvaliteten og reduserer utslipp. Vi har en global tilstedeværelse med ca 17 500 ansatte og virksomhet i over 60 land.

Yara Norge

selger mineralgjødsel som er spesielt tilpasset norsk jordsmonn, klima og vekster. I tillegg leverer vi industrielle produkter og løsninger.

For mer informasjon, se vår hjemmeside www.yara.no

Lokallag i Nordland (Oppdatert februar 2024)

Andøy	Ann-Christine Theodorsen Dverberg Prestegård 8485 DVERBERG	97180969 actheodorsen@msn.com
Vesterålen	Arnt Ellingsen Bønaset 71 8404 SORTLAND	97145606 arnt_ellingsen1@hotmail.com
Lofoten	Marielle de Roos Saupstadveien 235 8360 BØSTAD	95082958 lofoten-gardsysteri@online.no
Hamarøy og Tysfjord	Bjørn Mikal Knutsen Skilvassbakk 8276 ULVSVÅG	90626261 mi-knu@online.no
Steigen	Marte Knutsdatter Berre Skjelvareidveien 17 8283 LEINESFJORD	94187782 martekb6@gmail.com
Fauske og Sørfold	Lars Morten Rødaas Rødås 8200 FAUSKE	95826159 lamro@online.no
Saltdal	Ann Guro Hansen Nestby 8250 ROGNAN	91783644 annguro@signalbox.no
Beiarn og Bodø	Olaug Olsen Givær 52 8097 GIVÆR	48152060 olaug.olsen@hotmail.com
Rana	Ørjan Johansen Øverdalsveien 212 8617 DALSGRENDA	90402364 dalsgrendgrisen@gmail.com
Leirfjord	Sigvald Meisfjord Fagervikveien 10 8890 LEIRFJORD	95402420 sigvald@meisfjord.com
Hemnes	Tom Even Lillemo Kongsdalsveien 199 8647 BLEIKVASSLIA	99273736 tomevenl@gmail.com
Hattfjelldal	Robert Lundquist Skarmodalsveien 2340A 8696 HATTFJELLDAL	45881293 hfjall@gmail.com
Vega	Oddvar Nikolaisen Risbakkveien 143 8984 VEGA	95129449 oniko@online.no

Velfjord

Tore Foss
Øvre Enga
8960 VELFJORD

97522043
torefos@online.no

Harangsfjord

Svein Erling Gaupen
Haugaveien 18
7981 HARANGSFJORD

41682558
sveingaupen68@gmail.com

Sømna

Ragnar Kristen Bjøru
Bjøruveien 27
8920 SØMNA

45860133
ragkrb@online.no

*Kontaktinformasjon oppdateres etter hvert som lokallagsårsmøter avholdes.
Se www.smabrukarlaget.no/nordland*

Telefon: 76 05 54 00
www.horns.no post@horns.no

Administrasjon

Innmelding slakt: Arild Horn
Regnskap / avregning: Per Magne / Svein
Personal / kvalitet: Gøran Ellingsen

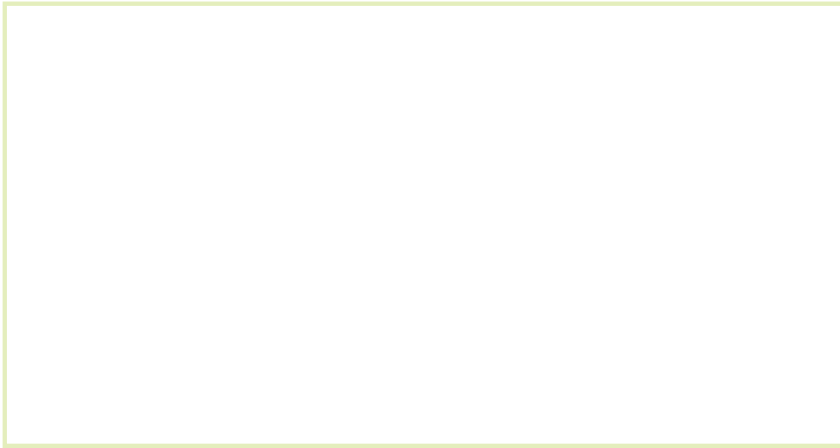
Dyrebiler

Arthur Hansen: 959 94 787
Jan Tore Breive: 411 05 646
Kai Robin Johansen: 951 09 315
Werner Horn: 958 15 860

Vi er der når du trenger oss

Et ønsket alternativ

Avsender:

Nordland Bonde- og Småbrukarlag
Gullsvågvn 10
8984 Vega

Litt tryggere gårdsliv

Forsikring

Pensjon

Livs- og helseforsikringspakken **Enkelt Liv** er tilpasset deg som driver enkeltpersonforetak – også deg som er bonde

Blir du syk eller skadet, får du økonomisk hjelp til å gjøre nødvendige tiltak for deg, familien og driften.

Les mer på gjensidige.no/enkelt-liv, eller ring oss på 915 03100.

